

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ Міністерства освіти і науки України
_____ 2019 року №

ПОЛОЖЕННЯ
про кабінет інформатики та інформаційно-комунікаційних технологій
закладів загальної середньої освіти

I. Загальна частина

1. Кабінет інформатики та інформаційно-комунікаційних технологій (далі – кабінет) призначений для формування інформаційно-освітнього і культурного середовища, яке створюється з використанням апаратно-програмних засобів інформаційно-комунікаційних технологій, інших сучасних засобів навчання в закладі загальної середньої освіти (далі – заклад освіти) та мережевої інфраструктури.

2. Положення визначає:

мету, завдання та основні принципи організації роботи кабінетів закладів освіти;

порядок створення кабінету;

матеріально-технічне оснащення кабінету;

навчально-методичне забезпечення кабінету;

організацію освітнього процесу в кабінеті;

засади керування роботою.

II. Мета, завдання та основні принципи організації роботи кабінету

1. Основною метою створення кабінету є забезпечення оптимальних умов для здійснення освітнього процесу та виконання закладом освіти вимог Державного стандарту загальної середньої освіти.

2. Завданнями функціонування кабінету є створення передумов для:

організації ефективного освітнього процесу під час вивчення інформатики та інших предметів інформатичної та технологічної освітніх галузей;

забезпечення інформаційно-дидактичного супроводу при вивченні інших предметів;

організації роботи предметних гуртків та факультативів.

3. Освітнє середовище, створене в кабінеті, використовується в першу чергу для формування в здобувачів освіти компетентностей, передбачених навчальною програмою з інформатики та з інших предметів інформатичної та

технологічної освітніх галузей, об'єктами вивчення яких є складові інформаційно-комунікаційних технологій.

Засоби навчання, якими обладнано кабінет, використовуються для вивчення інших навчальних предметів, у тому числі у позаурочній роботі.

Використання комп'ютерного обладнання здобувачами освіти дозволяється лише у присутності педагогічного працівника в межах потреб освітнього процесу.

4. Заняття у кабінеті повинні забезпечувати формування: сучасної інформаційної картини світу в здобувачів освіти; інформаційно-комунікаційної компетентності, що передбачає опанування основами цифрової грамотності для розвитку і спілкування, здатність безпечного та етичного використання засобів інформаційно-комунікаційної компетентності в освітньому процесі та різних життєвих ситуаціях;

творчої особистості, розвиток у здобувачів освіти критичного мислення, пам'яті, уваги;

алгоритмічного мислення, знань і навичок із основ програмування.

5. Створення, обладнання та реконструкція кабінету передбачають попереднє визначення особливостей його майбутнього функціонування відповідно до типу та ступеня закладу освіти, передбачуваної наповненості класів (груп).

У закладах освіти рекомендується обладнувати окремі кабінети для учнів, що здобувають початкову освіту і базову та профільну середню освіту, обладнані меблями відповідних ростових груп.

Новостворений кабінет повинен розміщуватися в окремому навчальному приміщенні і мати допоміжне приміщення (лаборантську) з двома входами – з кабінету та з коридору.

6. Організація роботи з охорони праці та безпеки життєдіяльності відбувається відповідно до Положення про організацію роботи з охорони праці та безпеки життєдіяльності учасників освітнього процесу в установах і закладах освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 26 грудня 2017 року № 1669, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 23 січня 2018 року за № 100/31552 (далі – Положення про організацію роботи з охорони праці).

7. Облаштування, обладнання, реконструкція кабінетів здійснюється з дотриманням вимог санітарного законодавства.

8. Вимоги пожежної безпеки для всіх приміщень кабінетів визначаються Правилами пожежної безпеки для навчальних закладів та установ системи освіти України, затвердженими наказом Міністерства освіти і науки України

від 15 серпня 2016 року № 974, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 08 вересня 2016 року за № 1229/29359.

9. Площа приміщення кабінету повинна забезпечувати безперешкодний підхід до робочого місця та можливість швидкої евакуації з розрахунку площі на одне робоче місце не менше ніж 4,5 м² за умови обладнання кабінету ноутбуками та/або планшетними ПК, або не менше ніж 6,0 м² за умови обладнання кабінету ПК форм-фактора десктоп. Площа робочого місця педагогічного працівника за наявності на ньому принтера повинна складати не менше ніж 6,0 м².

III. Основні форми організації освітнього процесу в кабінеті

1. Організація освітнього процесу в кабінеті визначається освітньою програмою закладу освіти (щодо змісту, тривалості і взаємозв'язку предметів тощо, логічної послідовності їх вивчення, форм організації освітнього процесу), вимогами санітарного законодавства, а також наказом Міністерства освіти і науки України від 20 лютого 2002 року № 128 «Про затвердження Нормативів наповнюваності груп дошкільних навчальних закладів (ясел-садків) компенсуючого типу, класів спеціальних загальноосвітніх шкіл (шкіл-інтернатів), груп продовженого дня і виховних груп загальноосвітніх навчальних закладів усіх типів та Порядку поділу класів на групи при вивченні окремих предметів у загальноосвітніх навчальних закладах», зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 06 березня 2002 року за № 229/6517, щодо наповнюваності груп.

Не дозволяється одночасна робота за одним персональним комп'ютером (далі – ПК) двох і більше здобувачів освіти незалежно від їх віку.

2. У кабінеті проводяться:

вивчення інформатики та інших навчальних предметів інформатичної та технологічної освітніх галузей з використанням засобів інформаційно-комунікаційних технологій;

практичні заняття та робота в проєктних групах здобувачів освіти; позаурочні (гурткові і факультативні) заняття.

3. Перед початком навчальних занять в кабінеті педагогічний працівник рекомендує здобувачам освіти персональні робочі місця з урахуванням зросту, стану зору та слуху. У випадку навчальної потреби допускається тимчасова зміна розташування здобувачів освіти за робочими місцями.

IV. Матеріально-технічне оснащення кабінету

1. Обладнання навчальних кабінетів є сукупністю матеріальних об'єктів, які створюють освітнє середовище і використовуються для здійснення освітнього процесу, передбачає дотримання вимог санітарного законодавства,

психолого-педагогічних, ергономічних, естетичних вимог і вимог безпеки життєдіяльності.

2. Комплектація обладнання кабінетів здійснюється відповідно до нормативних актів Міністерства освіти і науки України, які визначають склад, кількість та основні технічні характеристики відповідних засобів навчання.

3. Комп'ютерне обладнання кабінетів повинно мати підключення до Інтернету з використанням наявних технологій, що дозволяють забезпечити потреби освітнього процесу.

Забороняється робота пристроїв бездротового зв'язку без потреби використання її в освітньому процесі. Електромагнітне випромінювання не повинно перевищувати гранично допустимі рівні, встановлені вимогами санітарного законодавства.

4. Електротехнічне обладнання кабінету повинно відповідати вимогам електробезпеки, передбаченим Правилами безпечної експлуатації електроустановок споживачів, затвердженими наказом Комітету по нагляду за охороною праці України Міністерства праці та соціальної політики України від 09 січня 1998 року № 4, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 10 лютого 1998 року за № 93/2533, іншими чинними нормативними документами.

Обов'язковою є наявність засобів аварійного відключення живлення, які спрацьовують не тільки в разі перевищення струму споживання, а також і в разі витоку струму через захисне заземлення (занулення). Кабінет повинен бути обладнаний окремою трипровідною системою електроживлення 220 В, 50 Гц (фазний провідник, нульовий робочий провідник, нульовий захисний провідник). Основна система електроживлення повинна використовуватися тільки для підключення ПК. Для додаткового електротехнічного обладнання (у тому числі призначеного для освітлення і кондиціонування повітря) створюється окрема система живлення. Нульовий захисний провідник використовується тільки для захисного занулення. Використання нульового робочого провідника як нульового захисного провідника забороняється.

Кабінет обладнується системою управління електроживленням комп'ютерного обладнання кабінету, яка забезпечує його увімкнення (вимкнення) на робочих місцях здобувачів освіти та педагогічного працівника.

Частини комп'ютерної техніки повинні мати надійно ізольовані й механічно захищені дроти чи інші провідники, через які подається електричний струм з метою запобігання виникненню небезпеки електротравм для учасників освітнього процесу.

Забороняється робота здобувачів освіти на їх робочих місцях, обладнаних планшетними ПК, з приєднаними та увімкненими зарядними пристроями.

Забороняється проведення заряджання акумуляторних батарей ноутбуків та планшетних ПК без дозволу завідувача кабінету.

5. Кабінети повинні бути забезпечені настінними (настільними) приладами для вимірювання температури та вологості повітря.

6. Склад комп'ютерного обладнання для комплектування кабінету, його характеристики повинні відповідати українським і міжнародним стандартам та законодавству.

7. Системне програмне забезпечення, яке встановлюється на апаратних засобах кабінету, складають:

операційна система, яка повинна забезпечувати багатозадачність, підтримувати роботу локальної комп'ютерної мережі (далі – ЛКМ), стійкість до помилкових дій некваліфікованих користувачів;

сукупність системних утиліт, які повинні забезпечувати адміністрування ЛКМ, функції обмеження доступу до ресурсів та їх розподілу, ведення протоколу роботи кожного користувача, спостереження за роботою і керування комп'ютерами здобувачів освіти з комп'ютера педагогічного працівника;

програмне забезпечення доступу до мережі Інтернет з одночасним протоколюванням і фільтруванням такого доступу.

8. До складу програмного забезпечення базових інформаційних технологій, яке встановлюється на апаратних засобах кабінету, входять:

текстові редактори загального призначення;

комп'ютерні програми, призначені для створення і опрацювання електронних таблиць;

системи управління базами даних, оброблення графічних зображень та мультимедіа (за потреби, визначеної навчальною програмою);

системи для створення комп'ютерних презентацій;

середовища створення алгоритмів і комп'ютерних програм.

До обладнання кабінету як необхідна складова повинні входити апаратно-програмні засоби для виконання обслуговування і ремонту апаратних складових обладнання кабінету, перевірки і відновлення функціонування програмних складових (спеціалізовані тестери, антивірусне програмне забезпечення, у тому числі із захистом від небажаного контенту, тощо).

Забороняється використання програмного забезпечення, яке не використовуються в освітньому процесі або при сервісному обслуговуванні наявного комп'ютерного обладнання.

9. У кабінетах допускається використання програмного забезпечення лише на основі ліцензій вільного поширення або пропрієтарного відповідно до законодавства у сфері авторського права і суміжних прав, із дотриманням вимог Закону України «Про забезпечення функціонування української мови як державної» до користувацького інтерфейсу.

Використання неліцензійних, у тому числі демонстраційних, примірників програмного забезпечення забороняється.

10. Відповідність комп'ютерного обладнання кабінету вимогам, викладеним у цьому Положенні та інших документах, перевіряється на етапі приймання до експлуатації стороною-замовником, яку представляє, відповідно до чинного законодавства, директор закладу освіти.

11. Для зберігання дидактичних матеріалів, технічних засобів навчання і навчального обладнання кабінет за потреби оснащується спеціальними меблями (секційними шафами, шафами-стелажми).

12. Комплектність, типи та розташування шкільних меблів у кабінеті повинні відповідати вимогам санітарного законодавства та державним будівельним нормам.

13. При обладнанні робочого місця педагогічного працівника меблями необхідно забезпечити відповідність конструкцій його складових частин та їх взаємного розташування вимогам законодавства з урахуванням комплектності робочого місця, характеру діяльності та форм організації праці.

Додатково, крім ПК, робоче місце педагогічного працівника комплектується принтером, сканером (окремими або об'єднаними в одному пристрої), а також мережевим обладнанням (за потреби). Допускається розміщення принтера, сканера (окремих або об'єднаних в одному пристрої) окремо від робочого місця педагогічного працівника, наприклад – у лаборантській.

Робочий стіл педагогічного працівника повинен забезпечувати розміщення на ньому комплекту комп'ютерного обладнання педагогічного працівника та додаткового обладнання з урахуванням ергономічних вимог.

14. Робоче місце здобувача освіти, призначене для роботи з комп'ютером, комплектується одномісним столом і стільцем, які виконані з дотриманням вимог санітарного законодавства та відповідають ростовій групі здобувачів освіти, підставкою для ніг (за необхідності) та комплектом комп'ютерного обладнання здобувача освіти.

15. Кабінет може додатково комплектуватись двомісними (або одномісними) столами учнівськими і стільцями учнівськими для проведення занять без використання комп'ютерної техніки.

16. В освітньому процесі в кабінеті можуть використовуватись мультимедійні проектори, інтерактивні дошки, інтерактивні панелі, 3D принтери.

Забороняється використання у закладах освіти як відеомоніторів ПК пристроїв, сконструйованих на телевізійних електронно-променевих трубках.

Використання пристроїв адитивних технологій (3D принтерів), які використовують термопластичні полімери, можливе за умови наявності місцевої витяжної вентиляції.

17. Класна (аудиторна) дошка розміщується у кабінеті на передній стіні. Допускається використання різних видів класних (аудиторних) дошок – на одну, три та п'ять робочих площ (щитів) у розгорнутому або складеному вигляді. У кабінеті бажано встановлення класної (аудиторної) дошки, призначеної для використання маркерів, однієї магнітної основи з пристосуваннями (магнітними кріпленнями).

18. Мінімальні вимоги безпеки та захисту здоров'я під час здійснення роботи, пов'язаної з використанням екранних пристроїв незалежно від їхнього типу та моделі встановлюються Вимогами щодо безпеки та захисту здоров'я працівників під час роботи з екранними пристроями, затвердженими наказом Міністерства соціальної політики України від 14 лютого 2018 року № 207, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 25 квітня 2018 року за № 508/31960.

19. Усі матеріальні цінності кабінету обліковуються, а їх списання проводиться відповідно до законодавства.

V. Навчально-методичне забезпечення кабінету

1. У кабінеті, додатково до матеріальних об'єктів забезпечення освітнього процесу, визначених у розділі IV, зберігаються і використовуються: навчальні програми (в електронній або паперовій формі), підручники і посібники з предметів інформатичної та технологічної освітніх галузей; інструкції з безпеки під час проведення навчання для здобувачів освіти і журнал реєстрації інструктажів здобувачів освіти з безпеки життєдіяльності відповідно до Положення про організацію роботи з охорони праці.

2. У кабінеті повинні розміщуватися:

- державна символіка;
- правила поведінки здобувачів освіти у кабінеті;
- розклад роботи кабінету;
- інструкція з безпеки життєдіяльності, у тому числі протипожежної безпеки;
- план евакуації з приміщення;
- ілюстрація (ілюстрації) з комплексом вправ для зняття втоми зору та м'язового напруження.

3. Як складові освітнього середовища в кабінеті можуть розміщуватися у вигляді плакатів і таблиць довідкові матеріали, переліки основних

клавіатурних командних комбінацій, електронні адреси та вміст ресурсів (довідкових матеріалів тощо), правила звернення до ресурсів мережі.

У секційних шафах, вітринах (за наявності) з навчальною метою можуть демонструватися зразки апаратних складових обчислювальних систем.

4. Розподіл та збереження засобів навчання і навчального обладнання здійснюється відповідно до навчальної програми за розділами, темами і класами, відповідно до класифікаційних груп у кабінеті, лаборантському приміщенні у секціях меблів спеціального призначення.

VI. Засади керування роботою кабінету

1. Директор закладу освіти, у складі якого створюється та функціонує кабінет, несе відповідальність за організацію роботи і дотримання правил охорони праці у закладі освіти. Завідувач кабінету несе безпосередню відповідальність за безпечний стан робочих місць, належний стан обладнання, упорядкування, зберігання й використання матеріальних цінностей кабінету. Розслідування нещасних випадків проводиться у відповідності до Положення про порядок розслідування нещасних випадків, що сталися під час навчально-виховного процесу в навчальних закладах, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 31 серпня 2001 року № 616, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 28 грудня 2001 року за № 1093/6284.

2. Директор закладу освіти укладає угоди зі сторонніми організаціями на проведення ремонтних робіт і робіт з обслуговування обладнання кабінету відповідно до законодавства.

3. Завідувач кабінету призначається наказом директора закладу освіти з числа педагогічних працівників, які мають відповідну освіту і проводять заняття у кабінеті.

4. До обов'язків завідувача кабінету входять:

забезпечення умов для проведення навчальних занять і позаурочної роботи з інформатики та з інших предметів інформатичної та технологічної освітніх галузей;

інформування директора закладу освіти щодо необхідності ремонту та модернізації обладнання;

щорічно внесення пропозицій щодо оснащення кабінету засобами навчання, зокрема комп'ютерним обладнанням, директору закладу освіти;

забезпечення дотримання в кабінеті правил поведінки, правил безпечної експлуатації електротехнічного й іншого обладнання, дотримання правил протипожежної безпеки;

контроль за встановленням комп'ютерних програм в кабінеті та їх використання користувачами комп'ютерної техніки;

ознайомлення інших педагогічних працівників з правилами поводження з комп'ютерними програмами та дотримання авторських прав на комп'ютерні програми.

Генеральний директор директорату
дошкільної та шкільної освіти

А. О. Осмолівський